

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců Mgr. Lenky Krupíčkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **J. F.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2017, č. j. MSK 18493/2017, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 4. 2018, č. j. 19 A 27/2017 - 31,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 4. 2018, č. j. 19 A 27/2017 - 31, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 6. 12. 2016, č. j. SMO/471943/16/DSČ/Fal, Magistrát města Ostravy (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodl o tom, že se žalobce dopustil správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), tím, že jako provozovatel motorového vozidla v rozporu s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití tohoto vozidla bylo dodrženo pravidlo uvedené v § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu. Stalo se to tím, že blíže neustanovený řidič tímto vozidlem překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci o méně než 20 km/hod. Za to byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 7. 2017, č. j. MSK 18493/2017, zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který napadeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Důvodem pro zrušení rozhodnutí byla vada řízení spočívající v

tom, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spise. Dle rozhodnutí žalovaného učinil správní orgán I. stupně nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, kterého se mu nepovedlo ztotožnit. Krajský soud konstatoval, že ve spise jsou obsažena sdělení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, Úřadu práce České republiky a České správy sociálního zabezpečení, že se žalobcem označený řidič vozidla na území České republiky v minulosti nezdržoval ani nezdržuje. Závěr, že žalobcem označená osoba řidiče je smyšlená, respektive se v České republice nikdy nezdržovala, založil správní orgán I. stupně rovněž na zjištění ze své úřední činnosti, že označený řidič byl obeslán v dalších správních řízeních (jejichž spisové značky uvedl), přičemž příslušné zásilky byly vráceny zpět bez uložení, jelikož je adresát neznámý a nemá schránku. Toto tvrzení však není podpořeno žádným podkladem. Je nezbytné, aby ve správním spise byly obsaženy veškeré podklady, o které se rozhodnutí opírá, aby se s nimi mohl žalobce seznámit a vyjádřit se k nim. To se týká i informací, které správní orgán zjistil z úřední činnosti. Jelikož součástí správního spisu nejsou podklady, z nichž správní orgány dovodily, že si žalobcem označený řidič v jiných správních řízeních nepřebírá zásilky, nemá skutkový stav, který vzal žalovaný za základ svého rozhodnutí, oporu ve správním spisu. Rozhodnutí žalovaného je proto dle krajského soudu nezákonné.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Požadavek krajského soudu, aby byly součástí správního spisu veškeré listiny související se skutečnostmi známými z úřední činnosti, považuje za nesprávný. V takovém případě by se totiž nejednalo o skutečnosti známé z úřední činnosti, ale o prostý důkaz listinou. Stěžovatel má za to, že krajský soud vyložil nesprávně závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 - 58. Stěžovatel postupoval v souladu s citovaným rozsudkem, neboť označil spisové značky příslušných správních spisů. Vysvětlil rovněž, že v těchto řízeních figuroval stejný obecný zmocněnec jako ve věci žalobce, že vozidla měla řídit stejná osoba a že zásilky byly vráceny jako nedoručitelné z důvodu, že je adresát na uvedené adrese neznámý a nemá schránku. Rozsudek ze dne 28. 6. 2017, č. j. 8 As 236/2016 - 51, na nějž krajský soud rovněž odkazoval, na daný případ nedopadá.

[6] Stěžovatel poukázal na to, že žalobce skutečnosti známé z úřední činnosti nijak nezpochybnil, nepopíral je, ani se nedomáhal předložení příslušných listin. Tyto byly navíc jeho zmocněnci známy, neboť byl zmocněncem účastníků v těch řízeních, na něž správní orgán I. stupně odkazoval.

[7] Je přesvědčen, že jeho rozhodnutí ob stojí i bez skutečností známých z úřední činnosti. Ostatními důkazy bylo totiž dostatečně prokázáno, že se žalobcem označená osoba v České republice nenacházela, a proto nemohla řídit jeho vozidlo. Skutečnosti známé z úřední činnosti byly uvedeny nad rámec rozhodovacích důvodů. Zákonná podmínka pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla byla splněna přesto, že správní orgán I. stupně označenému řidiči výzvu k podání vysvětlení nezaslal.

pokračování

[8] Z výše uvedených důvodů navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit.

[9] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a za stěžovatele jedná pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Na základě kasační stížnosti přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[11] Předmětem sporu je otázka, zda správní orgán I. stupně dostatečně doložil skutečnost, o níž tvrdí, že je mu známá z úřední činnosti, tj. že žalobcem označená osoba, jež měla v rozhodnou dobu řídit jím provozované vozidlo, nepřebírá na uvedené adrese zásilky a tyto se vrací zpět bez uložení odesílateli, jelikož je adresát na této adrese neznámý a nemá schránku.

[12] Správní orgán I. stupně v rozhodnutí o správním deliktu v této souvislosti uvedl, že ze své úřední činnosti zjistil, že žalobcem označená osoba řidiče je u správního orgánu vedena i v dalších spisových materiálech. V těchto správních řízeních je zmocněncem stejná právnická osoba jako v případě žalobce, která tuto osobu ve všech případech uvedla jako údajného řidiče. Vyjmenoval příkladmo celkem 4 spisové značky dotčených správních řízení a konstatoval, že v těchto případech byl uvedený řidič obeslán prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, přičemž tyto zásilky byly vráceny zpět bez uložení odesílateli, jelikož adresát je na uvedené adrese neznámý a nemá schránku.

[13] Podle § 50 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, mohou být podkladem pro vydání rozhodnutí zejména *návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé* (podtržení doplněno soudem). Jak v případě tzv. notorií, tak skutečností známých z úřední činnosti se má za to, že se jedná o objektivizované, do jisté míry nesporné skutečnosti. Účastníci řízení nicméně mohou svými tvrzeními popírat obsah notorií a skutečností známých správnímu orgánu z úřední činnosti, mohou navrhnout provedení důkazů za účelem prokázání svých odlišných tvrzení.

[14] Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 33/2011 - 58, na nějž krajský soud i stěžovatel poukazuje, uvedl, že „[a]plikuje-li soud skutečnosti známé z úřední činnosti, musí náležitě vyložit v odůvodnění rozhodnutí, ze které své konkrétní úřední činnosti či postupu zná takové skutečnosti, resp. odkud se o nich dozvěděl. (...) Všechny právé uvedené závěry lze jistě přiměřeně vztáhnout též na aplikaci práva orgány veřejné správy. Správní orgán tedy nemusí uvádět zdroj, z něhož se dozvěděl o existenci obecně známé skutečnosti. To by bylo z povahy věci nadbytečné. Naproti tomu musí uvést, ze které jeho konkrétní úřední činnosti či postupu jsou mu známy tzv. úřední skutečnosti.“ Ve stejném duchu se vyjádřil i navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 9 As 244/2016 - 22, ve vztahu k tvrzení

správních orgánů o účelovém postupu a ztěžování doručování: „Ač je stěžovateli dle jeho tvrzení tato obstrukční procesní taktika obecného zmocněnce žalobce z úřední činnosti známa, v kasační stížnosti bez dalšího pouze konstatuje, že považuje zvolenou adresu za účelovou a že je mu to známo i z jiných obdobných řízení. (...) Ani vyjádření stěžovatele k žalobě ani správní spis však neobsahují žádné důkazy či výčet jiných obdobných řízení, na základě kterých by bylo možné tvrzení správního orgánu ověřit.“ (podtržení doplněno soudem).

[15] Z výše uvedeného vyplývá, že správní orgán nemusí uvádět zdroj, z něhož se dozvěděl o existenci obecně známé skutečnosti. Naproti tomu musí uvést, ze které jeho konkrétní úřední činnosti či postupu jsou mu známé tzv. úřední skutečnosti. Pokud správní orgán čerpá určitá fakta ze správních rozhodnutí nebo správních spisů, může jít dle jejich povahy o skutečnosti úředně známé. V takovém případě musí označit správní rozhodnutí či správní spis, ze kterého jsou tato fakta čerpána. Účastníku správního řízení musí být totiž umožněno seznat nejen to, že správní orgán v jeho věci použil určité poznatky získané z úřední činnosti, ale i odkud přesně se o těchto poznatcích dozvěděl. I poznatek správního orgánu o tzv. úředně známé skutečnosti totiž nemusí být správný. Tím, že správní orgán účastníka řízení s těmito poznatky a jejich pramenem seznámí, umožní mu, aby se k nim vyjádřil či případně předložil důkaz je vyvracející. Z hlediska možnosti kvalifikované obrany účastníka řízení proti těmto poznatkům nicméně postačuje, aby správní orgán dostatečně identifikoval správní řízení, z něhož (z nichž) informace relevantní pro projednávanou věc získal. Této povinnosti správní orgán I. stupně ve věci žalobce dostal. Svou znalost nedostupnosti řidiče totiž doložil výčtem spisových značek správních řízení, ve kterých vystupoval stejný obecný zmocněnec jako ve věci žalobce a ve kterých se nepodařilo doručit zásilky stejné osobě, kterou tento zmocněnec označil jako řidiče ve věci žalobce. Žalobce měl dostatečný prostor pro to, aby označené skutečnosti známé z úřední činnosti zpochybnil, avšak, jak správně poukázal stěžovatel, v odvolání ani v žalobě tyto poznatky nijak nerozporoval.

[16] Z hlediska následného soudního přezkumu by bylo bezesporu vhodnější, aby správní orgán do projednávaného správního spisu založil i kopie příslušných zásilek, z nichž dovedl nedostupnosti řidiče. Avšak za situace, kdy správní orgán řádně označil dotčená správní řízení, v nichž navíc vystupovala jako obecný zmocněnec stejná právnická osoba jako v případě žalobce, nemůže absence příslušných listin ve správním spisu s ohledem na výše uvedené judikaturní závěry způsobit vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Z výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[18] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. července 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu